

irati bliže iz-
se može lako

pr. Jasenica,
morale bi se
zaštiti zabra-
maksimuma
orom i čuva-
krivolovcima
a slobodno i

og razvoja i
e, moraju se
ištene mjere
kako bi se
ranje voda.
nonida aktu-
toje se mora

mir Uzelac

JE

nisac o proiz-
a ribnjačar-
stenju riba i
U ishrani su
irodna i vje-
jenje i pro-
potrebe rib-
ste i količine

ni o produk-
a uslovima u
ružnom kre-
t, sitnom ži-
stu ribnjaka,
i o zemljištu

o izgrađnji
ni ribarskih
arana i spo-
rstvu. Pose-
štačkom ga-

anje prirod-
nje nasada,

nasađivanje ribnjaka i o ishrani riba,
pripremi hrane i spravljanju mješavine
hrane. Na posljetku se osvrće na oso-
bine i vrijednosti pojedinih hraniva.

Opširno obrazlaže njegovanje ribnja-
ka. Posebna poglavlja obuhvataju iz-
lovljavanje, sortiranje, čuvanje, pre-
zimljavanje i transport riba. Dalje go-
vori o ribnjačarskom knjigovodstvu,
malom ribnjačarstvu i neprijateljima
ribnjačarskih voda.

U knjizi su opisane razne riblje bo-
lesti, koje su podijeljene u neparazit-

ske bolesti, zatim bolesti prouzrokovane
parazitskim gljivicama i parazit-
skim životinjicama, a osvrće se i na
suzbijanje ribljih bolesti.

Tekst prevoda popraćen je na mno-
gim mjestima napomenama od strane
prevodioca i raznim njegovim original-
nim fotografskim snimcima i crtežima.

Knjiga će odlično poslužiti uzgaja-
teljima riba!

A. T.

GLISTA KAO UNIVERZALNI MAMAK (MEKA) ZA RIBE

Poznata je stvar da sve ribe vole
glistu. Nema ribe, koja je, ako je pri-
meti u vodi, ne će da dohvati i pojede.
To važi kako za sitnu ribu tako i za
najkrupniju, kako za grabljivice tako i
za one koje nisu grabljivice, kako za
plemenite vrste riba tako i za one koje
su običnog i najobičnijeg soja. Otkada
kod riba tolika sklonost prema glistama
i otkud su one postale univerzalna
hrana, a prema tome i meka za ribe,
kada uopšte nisu vodene životinje? Od-
govor na to pitanje može biti dvojak.
Prvo, ako u vodi ne žive gliste kojima
mi obično pecamo ili čak profesionalno
lovimo ribu, u vodi žive druge vrste
glista, koje, iako su sitnije, mnogo liče
na naše suvozemne gliste, pa su ribe sa
tih vodenih glista, kojima se vjerojat-
no hrane u danima svoje mladosti,
prenele sklonost i na naše suvozemne
gliste. To je u prvom redu crvena gli-
stica ili glibnjača, koja u velikom bro-
ju živi u glibu i to u čitavim koloni-
jama. To je sitna i tanka glista koja
se jednim delom tela zavlaci u glib,
dok joj drugi deo tela viri iz gliba,
ali pri prvoj opasnosti zavlaci i taj deo
tela u glib. Nje u vodi na ponekim me-

stima ima u tolikim količinama da celo
dno pocrveni od nje. Ona, verovatno,
služi mladoj ribi kao hrana i otuda se
riba priučila da jede i obične gliste.
Pored glibnjače živi u vodi i »Nais ri-
lasti«, takođe vrsta sitne gliste koja
služi za hranu ribama u stadijumu
razvoja. I drugo tumačenje, takođe
verovatno: za vreme prolećnih poplava,
kada se voda razlije po vodoplavnim
livadama i poljima, a pogotovo orani-
cama, iz zemlje izmili ogroman skoro
neverovatan broj glista, koje voda po-
davi i koje onda postaju lak i mastan
zalogaj sitnim ribicama, koje tu nala-
ze, tako da kažemo, bogato prostrtu
trpezu, pa baš zato i izlaze na takve
terene da se podgoje.

Verovatno iz tih mladih dana i osta-
je kod riba velika sklonost prema gli-
stama kao hrani.

Pored toga veća količina glista do-
spe u vodu za vreme naglih kiša, kada
se voda bujicama slije u potoke i reke
noseći sa sobom mulj i glib.

Razume se, da ribari, profesionalni i
amateri, iskorišćuju pomenutu sklo-
nost riba prema glistama upotreblju-
jući ih kao mamak (meku), a isto tako

i kao vabac t. j. kao hranu koja se baca na mesta gde se želi da se riba namami i okupi. U ribarskoj literaturi postoji interesantan recept za tu svrhu. Naime da se u bocu sa providnim staklom stavi izvesna količina glista i začepljena boca spusti na mestu gde mislimo da pecamo. Kažu da će se na tom mestu sakupiti velik broj riba. Razume se da taj opit podleži praktičnom ispitivanju.

Glista ima više vrsta, ali se obično, prema ribarskoj literaturi, kao mamac upotrebljavaju tri vrste. To je u prvom redu kišna, vrtna glista ili gujavica (*Lumbracus terrestris*). Kišna glista ima nago, golo telo blede-crvenkaste boje. Živi u humusnoj zemlji, po baštama, vrtovima, vinogradima, obrađenim poljima, naročito na vlažnijim, zase-njenim mestima, đubrištima, pod trulim drvećem i t. d. Posle kiše ili jake rose napuštaju ove gliste svoje rupe, a isto tako i noću kad padne mrak. Noću se mogu lako u velikom broju nakupiti pomoću električne lampice. Treba samo oprezno koračati, vešto hvatati one koje nisu potpuno izmilile i polagano ih izvlačiti iz rupe. Inače se kopaju na vlažnim mestima. Da se uštedi trud kopanja, može se zabiti u zemlju štap tanji od koca koji se savije i pusti da zatreperi: Sve gliste u bli-zini izmilice iz svojih rupa tako da ih možemo jednostavno pokupiti. Tako bar kaže stručna literatura.

Gujavica je pogodna kao mamac naročito u mutnoj i замуćenoj vodi, zatim u hladnije doba godine, u rano proleće i zimi za lepih sunčanih dana, kao i u kasnu jesen. Najbolje su gliste srednje veličine, bez onog crvenog ko-luta na telu. Kišnu glistu vole sve ribe, ali je naročito voli sitna riba, koja od-mah navaljuje čim je primeti.

Sitnija od kišne gliste je crvena gli-sta. Ona živi u zemlji ispod pregorelog đubreta, pod trulim lišćem ili istrule-

lim drvetom. Njoj je slična po veličini, da je tako nazovemo, zlatna glista. Zlatna glista je naizmenično žuto i crveno isprugana. Kada se pritisne, ispušta žutu tečnost koja odvratno zau-đara. Najradije živi u gomilama đubreta, ali je nalazimo i zajedno sa cr-venom glistom. Odličan je mamac za ribe.

Crvena i zlatna glista upotrebljavaju se naročito u proleće i leto u bistroj vodi. Ova poslednja odlična je zimi za lov lipena u salmonidskim vodama.

Pored ovih vrsta glista o kojima go-vori ribarska literatura, naši ribari-alsi poznaju još dve vrste. Prva je zelena ili ritska glista. Ona za profesionalne ribare ima tu prednost što je, zbog žilavog, skoro tvrdog tela sa oštrim dlačicama, nerado uzima sitna riba, a kao što joj ime kaže, živi u crnoj ritskoj zemlji, pa joj je boja tamnozeleno do crne, tako da u vodi i nije lako noćljiva.

Drugo je žilava, velika glista skoro crne boje — nešto je manja i tanja od pijavice, koju ribari na Dunavu zovu turskim imenom »durdubak« što na-vodno znači »utamanjivač glista«, jer se tobože hrani glistama. Živi u pri-obalskoj zoni reke, u masnoj ilovači, i odličan je mamac za somčad, t. j. manje somove do nekoliko kilograma težine.

Kao što smo rekli svaka riba, pogo-tovo u prvim godinama života uzima glistu. Naročito je vole grgeči, bandaš, šarančić, kesega, linjak. Čak i štuka, pogotovo u rano proleće uhvatiće cr-venu glistu ako je vidi, isto tako som kako sitniji tako i najkrupniji. Čak i plemenita riba pastrmka ne će joj oprostiti, pogotovo u mutnoj vodi, kad ne može da hvata svoju prirodnu hranu — mušice.

Ako je glista tako univerzalni ma-mac za ribe, onda je ribar mora imati uvek pri ruci. To je lako kada je zem-

na po veličini, zlatna glista. nično žuto i se pritisne, odvratno zauzomilama duajedno sa erje mamac za

potrebljavaju eto u bistroj na je zimi za vodama.

o kojima go naši ribariste. Prva je ma za profednost što je, dog tela sa uzima sitna kaže, živi u joj je boja da u vodi i

glista skoro ja i tanja od Dunavu zovu «ak» što na glista», jer živi u prismoj ilovači, somčad, t. j. to kilograma

a riba, pogo života uzima geči, bandaš, čak i štuka, uhvatiće crsto tako som ipniji. Čak i ne će joj toj vodi, kad trodnu hranu

verzalni ma mora imati cada je zem-

lja vlažna. Međutim, leti, kada je suša, kao i zimi, kad je hladno, teško je doći do glista, koje se zavuku duboko u zemlju, koja je u to vreme tvrda, pa ribara staje truda i vremena da do njih dođe. Zato ćemo dati našim ribarima nekoliko korisnih saveta i uputstava kako da se obezbede glistama za vreme cele sezone, i to kako ribari-amateri, tako i profesionalni ribari.

Za crvene i zlatne gliste može se u bašti ili drugde napraviti veća gomila od lišća, baštenske zemlje, vodenog bilja, đubreta i t. d. gde će se ove gliste skupiti u većoj količini. Kao seme možemo baciti nekoliko takvih glista koje će se razmnožiti.

Za kišne gliste na nekoj livadi, u svojoj bašti ili drugde, može se, prema potrebi, iskopati nekoliko malih jarka (jendečića) dubokih jedan ašov (lopatu) t. j. 25—30 cm. Ako je mesto izloženo suncu ili ako je vreme sušno — i malo dublje. Posebno treba birati vlažnije mesto. Jendek je i jedan ašov širok, ali ako je potreba za glistama velika, može biti i dva ašova. Dužina jendeka je po potrebi. Za amatera biće dovoljan da jendek bude 1—2 metra dugačak, za profesionalne ribare koji rade strukovima od 300—500 udica, može biti i 5—8 metara dug, već prema iskustvu koliko smo glista našli pri prvom uzimanju. Takvih jendečića se napravi, recimo, osam jedan do drugog. Kada smo iskopali prvi jendečić, stavimo u njega sloj zobne (ovsene) slame, koju polijemo vodom i zatrpamo zemljom i utabanamo. Sutradan se isto uradi i sa drugim jarkom, prekosutra sa trećim i tako redom do poslednjeg. Osmoga dana može da se otkopa prvi jendek i da se povade gliste kojih ćemo naći u velikom broju i uzeti po potrebi. Zatim ćemo opet u jendek staviti mokre zobene slame i zatrpati. Sutradan

ćemo otvoriti drugi jendek ili neotkopani deo prvog jarka i t. d.

Kod nas je uobičajeno da se gliste drže u nekoj limenoj posudi ili kutiji sa zemljom. To sa higijenskog stanovišta nije uputno. Limena kutija u dodiru lako rđa, u zemlji se razvijaju razne otrovne bakterije (tetanus i dr). Tu se treba čuvati infekcije. Mnogo bolje je držati gliste u običnom glinenom loncu (negleđosanom, bez cakline). Prvo se u posudu metne sveža mahovina, a onda gliste. Zdrave gliste će se odmah uvući u mahovinu, a povređene se mogu lako odstraniti. Svakih nekoliko dana lonac se prevrne, može se oprati, zatim se opet metne sveže mahovine, a stara sa glistama na nju. Zdrave gliste će se odmah uvući u svežu mahovinu, a bolesne možemo baciti zajedno sa starom mahovinom. Gliste se mogu i hraniti ako se s vremena na vreme sipa na mahovinu nekoliko kašika mleka. Na taj način imaćemo uvek živih i čistih glista. A da bi ostale žilave, drži se mahovina skoro suva. Da bi se gliste održale u životu i zimi preporučljivo je da se smeste u drveno sanduče sa jakim dobro zatvorenim dnom. U sanduk se metne ne suviše vlažan »soc« (talog) od kafe ili cikoriije. Sanduče se drži u podrumu, a s vremena na vreme metne se u sanduk nekoliko listova zelene salate kao hrana glistama.

Na taj način imaćemo svakog dana svežih glista kako leti tako i zimi u dovoljnoj količini i to će nam u mnogome olakšati ribolov.

V. Fink